

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Pars V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

CAP. XV. *Prohibentur omnes Apostatae, Monachi ignoti, ac peregrini spermologi.*

Quamobrem prohibemus omnes Apostatas, Monachos ignotos, item istos ac peregrinos spermologos, quorum neque doctrina neque vita ulli perspecta est: eritque proinde curæ civilibus magistratibus ac præsidibus, ut de his inquirent diligenter; & quos Nos proscipimus, eos illi, cum receptoribus ipsorum, doli mali conscis, excedere Provincia compellant: nisi quid severius culpa horum prævaricatorum in ipsos statuere postulerit. Iam ut inveniatur quispiam (quod absit) qui aliter quam legitime Parochiam occupaverit, hunc abjici statim oportet; quantumvis plebs, quam corruptit, cum retinere contendat.

Ex Conc.
Sardi. 1.
& 18.
Laodi. 13.

CAP. XVI. *De Terminariis, quatenus admittendi.*

Ex Ordine Mendicantium, qui oppidatim soli commorantur, quos Terminarios appellamus, vitam interdum agere Monachismo plurimum dissimilem, cognovimus, proindeque multis esse invisos: hos potius, quam Officio prædicationis statis illis diebus perfuncti essent, elemosynasque collegissent, statim ad Monasteria sua regredi, ibidemque quieti operam dare, atque observare jejunia & orationes juxta Ordinis sui institutum, malimus, quam viam communem, ne dicamus licentiosam, inter civium turmas ducere. Vbi tamen Monasteria ab oppidis aut vicis tam

Ex Chal.
Concilia *

longe distita fuerint, ut unius diei itinere repeti non possint, nolimus Terminarios istos hac lege teneri; modo tamen viri graves & annosi, vitæ quoque ex omni parte integræ, ac sanæ doctrinæ, comperti fuerint. ac id etiam visitatione potius quam constitutionibus cavebitur.

CAP. XVII. *Privilegiis Fratrum nihil derogatur.*

Nolumus autem, per prædicta, privilegii, Ordinibus Fratrum Mendicantium rite & legitime concessis, præjudicare.

CAP. XVIII. *Monachorum Ecclesie, per Sæculares (ut vocant) Presbyteros gubernanda.*

Adem ratione decens est, ut Monachi, qui Parochiales Ecclesias, curâ animarum apud ipsum Monasterium, non personam, relicta, incorporatas (ut vocant) Monasteriis suis habent, non per Religiosos, quos in Monasteriis perpetuam vitam agere convenit, sed per Vicarios, Presbyteros Sæculares, modo haberi possint, ad eundem modum quem supra diximus, examinandos admittendosque, gubernari procurent. Quibus etiam de Ecclesiæ proventus tantum assignare obligati erunt, unde & jura Episcopalia persolvere, & congruam sustentationem habere possint: quod ut fiat, Nobis curæ erit. Non tamen tam duri hinc erimus, quo minus interdum viros Monasticos, quos singulari vitæ exemplo & doctrinæ salutaris disseminazione insignes comperiemus, apud Ecclesias Parochiales relicturi & confirmaturi simus.

de Mo-
nacho, de
Præb. c. 1.
de capell.
mon.

P A R S Q V I N T A.

CAP. I. *De vita ac moribus Parochorum.*

Quamquam de vita ac moribus Clericorum supra dixerimus, videtur tamen hic locus postulare, ut speciatim aliquid de conversatione ac moribus Parochorum dicamus; quod horum vita & Officium divo Paulo præcipuè curæ fuerint; adeo ut, his rectè se habentibus, de reliquis non admodum magnam sollicitudinem habuisse videatur. Nec immerito: res enim ipsa declarat, ac prisca secula meminerunt, quam tranquilla, quam florens, quam fructificans, quam denique felix Ecclesia fuerit, dum talibus esset Parochis insignis, qui, Evangelicis Apostolicisque institutis sanctorumque Patrum Regulis addicti, non tantum vocabulo, sed & facto, præsta-

bant quod dicebantur. Contra vero, in quantos ætus, tempestates, procellas, ac pericula, ob eisdem sensim in diversum mutatos ac varicantes, Ecclesiæ navicula misere coniecta sit, Nos sentimus. Ex quibus rursus emergere quum certo certius non possimus, nisi Nos (quibus gregem suum Christus pascendum commisit) vias Domini rectas, à quibus variando excidimus, inambulare pergamus: quid tandem aliud consilii capiendum nobis, quam ut singuli, quales esse debemus, tales & simus; atque hoc insigne Christi verbum, quod hinc discedens, Petroque oviculas suas committens, post tertiam demum dilectionis stipulationem promissionemque, uti ultimum elogium ac memoriale, fidelissime diligentissimeque inculcavit, & mente & opere teneamus, quod est, Pasce agnos meos? Id fecerimus, si gregem Christi post Christum unice

Joan. ult.

unice diligamus, atque eundem tam verbi doctrina, quam operis exemplo, pascamus, Divinorumque Sacramentorum dispensationem tueamur defendamufque.

CAP. II. *Vita ut doctrina in Parocho conveniat, necessarium.*

V Bique ferme, cum de Parochis sermo incidit, Scriptura vitam doctrinae copulat: nimirum, quod, qui vitam agit doctrinae contrariam, plus exemplo destruit, quam aedificet verbo. Oportet enim & fieri sermonem, non tantum dici: alioqui competet in Parochum, quod Seneca Platoni obiectum fuisse refert, Aliter loqueris, aliter vivis; & quod Christus Pharisaïs imputat: Dicunt enim, & non faciunt; alligant autem onera gravia & importabilia, & imponunt in humeros, digito autem suo nolunt ea movere. Apponatur ergo manus ori necesse est, ne sit vox quidem vox Iacob, manus autem manus Elau. Porro, vox operum fortius sonat, quam verborum. Intendus nobis Pastorum Princeps est, cuius tota vita, sua doctrina est; qui cepit primum facere, post docere; siquidem potens opere & sermone; qui discipulos Ioannis, de adventu Messiae rogantes, ad opera remisit, dicens: Ite, dicite Ioanni, quae vidistis & audistis, qui denique non solum vocat oves suas nominatim, sed & vadit ante eas, & eum tantum, qui sic docuerit & fecerit, magnum in regno caelorum fore pollicetur.

CAP. III. *Pastorem, gregis exemplum esse oportere.*

Q VARE beatissimus Paulus, Ecclesiae minister institutus: Exemplum, inquit, esto fidelium, in verbo, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate. Itidem ad Titum 2: In omnibus teipsum praebere exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate; verbum sanum, irreprehensibile, ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis. Sal enim terrae & lux mundi, praedicator Evangelii dicitur; & lucerna, super candelabrum posita, ut luceat omnibus qui in domo sunt, sic, ut videant homines opera illius bona, & glorificent Patrem qui in caelis est. Quod si sal infatuatum fuerit, in quo salietur? ad nihilum enim valet ultra, nisi ut projiciatur foras, & conculcetur ab hominibus. Apostolus itaque hoc praecipit commendat Timotheo, ut militet bonam militiam, habens non tantum fidem, sed & bonam conscientiam; quam quidam repellentes, circa fidem naufragaverunt; ex quibus tum erant Hymenaeus & Alexander; quos tradidit Satanæ, ut

dicerent non blasphemare. Interea vero ex eodem numero omnes haeretici fuere.

CAP. IV. *Vitanda Parocho imprimis avaritia.*

I AM quae Clericis vitanda erunt, supra diximus. Ea ipsa potissimum Paulus quam longissime à Parochis esse vult, & quae illis opposita sunt, in ipsis quam maxime elucere. Primum scilicet, ut abstineant ab omni avaritia. Hospitales enim erunt, non turpis lucri cupidi, non opes, sed animas, venantes, non auri sed hominum piscatores: alioqui ex Pastoribus fient mercenarii, & vertentur in lupos; audientque Dominum, per Ezechielem exprobrantem: Lac comedebatis, & lanis operiebamini; quod crassum erat, occidebatis, gregem autem meum non pascebatis; quod infirmum fuit, non consolidastis; & quod aegrotum erat, non sanastis; quod contractum est, non alligastis; & quod abjectum est, non reduxistis; & quod perierat, non quaesivistis, sed cum austeritate imperabatis eis & cum potentia; & caetera quae sequuntur. Qui enim volunt divites fieri, incidunt in tentationem & in laqueum diaboli, & desideria multa inutilia & nociva, quae mergunt homines in interitum & perditionem. Radix quippe omnium malorum est cupiditas: quam quidam appetentes, erraverunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis. Tu vero, o homo Dei, haec fuge: sectare vero iustitiam, pietatem, fidem, charitatem, patientiam, & mansuetudinem.

CAP. V. *Parochi familiam irreprehensibilem esse debere.*

I NTERIM erit domui suae bene praepositus, ut non tantum ipse, sed & sua familia, irreprehensibilem vitam agat. Qui enim domui suae praeesse nescit, quomodo Ecclesiae Dei diligentiam habebit? Oportet autem illum & testimonium habere bonum ab his qui foris sunt, ut non in opprobrium incidat & in laqueum diaboli, 1 Timot. 3.

CAP. VI. *Parocho luxus omnino cavendus.*

D E INDE, procul absint Parochi ab omni luxu. Sobrium enim vult Parochum esse Paulus, nec multo vino deditum, ac vino, potius ad necessitatem, quam ad voluptatem, utentem; quemadmodum ipse Timotheo praecipit, ne aquam adhuc bibat, sed modico vino utatur, propter stomachum suum & frequentes suas infirmitates. Nesciat ergo Parochi domus comestiones crapulosas, excretur computationes illas, ad aequales haustus obligatorias. Sit procul à symbolorum (ut vocant)

dationibus. Turpissimum putet, nisi causa necessitatis, intrare tabernam; quasi domum non habeat ad edendum & bibendum. Breviter; vitet omnia, quæ Pastoralem auctoritatem aut dedecorant aut imminuunt.

C A P. VII. *Pudicitia servanda*
Parocho.

Detestetur quoque omnem libidinem. Nam oportet Parochium esse pudicum, 1 Timoth. 3. & se præbere exemplum in castitate, 1 Timoth. 4. ne in eum verè dicatur: *Rom. 2.* Qui alium doces, teipsum non doces: qui prædicas non furandum, furaris: qui dicis non mœchandum, mœcharis: qui in lege gloriaris, per prævaricationem legis Deum inhonoras. per quod blasphematur nomen Dei inter gentes. Quo enim vultu fornicarios cælo excludet cum Paulo, qui huic volutabro cœni ipsè immerfus est? An existimas

(inquit ipse Paulus) ô homo omnis qui iudicas eos qui talia agunt, & facis ea, quia tu effugies iudicium Dei? In quo enim iudicas alterum, teipsum condemnas: eadem enim agis quæ iudicas. Scimus quippe, quia iudicium Dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt. *Rom. 2.*

C A P. VIII. *Quæ fugienda* *Parocho,*
& quæ sectanda.

Denique Paulus ad Timotheum: Iuvenilia, inquit, desideria fuge; sectare vero iustitiam, fidem, spem & charitatem, & pacem cum his qui invocant Dominum de corde puro. Labora sicut bonus miles Christi. Nemo enim, militans Deo, implicat se negotiis secularibus; & quæ sequuntur. In summa, sollicitè cura teipsum probabilem exhibere Deo, operarium inconfusibilem, rectè tractantem verbum veritatis. 2 Tim. 2. *2 Tim. 2.*

P A R S S E X T A.

C A P. I. *De disseminatione verbi.*

Hoc ministerium sanctissimus Apostolus cæteris omnibus præfert. Vnde &, Corinthiis scribens, ait: Non misit me Christus baptizare, sed evangelizare. cui & cæteri Apostoli adstipulantur, quum inquirunt: Non est æquum, nos relinquere verbum, & ministrare mensis. Quin imò & Christus aliis anteponit: Euntes, inquit, in mundum universum, prædicate Evangelium omni creaturæ, ac docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, docentes eos servare omnia quæcunque mandavi vobis. Quamobrem Paulus, Timotheum suum excitans, ait: Attende lectioni, attende exhortationi & doctrinæ; noli negligere gratiam quæ in te est, quæ data est tibi per Prophetiam cum impositione manuum Presbyterii. Hæc meditare; in his esto; ut profectus tuus manifestus sit omnibus. Attende tibi & doctrinæ; insta in illis; hoc enim faciens, & teipsum salvum facies, & eos qui te audiunt. Et iterum: Tu vero vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelistæ, prædica verbum, insta opportune, importune, ministerium tuum imple. *1 Cor. 1.*

infigenda est. Speculatorem, inquit, dedi te domui Israël. quod si speculator viderit gladium venientem, & non insonuerit buccina, & populus se non custodierit, veneritque gladius & tulerit de eis animam, ille quidem in iniquitate sua captus est, sanguinem autem ejus de manu speculatoris requiram. Parochi siquidem sunt, quibus potissimum dictum est: Fratres, si quis ex vobis erraverit à veritate, & converterit quis eum, scire debet, quoniam, qui converti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, salvabit animam ejus à morte. Dura est nimis illa Prophetæ lamentatio: Parvuli petierunt panem, & nemo dabat eis. Pasce ergo, fame morientem: si non paveris, occidisti. At homo ex duabus partibus constat, ex carne scilicet & spiritu. Duplici ergo cibo opus est. Nam ut Scriptura ait: Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei. Cibus exterior carnem tantum mortalem reficit, &, intrans per os, in ventrem vadit, & in fecesum emititur. Panis autem Spiritus, tam per verbum prædicationis, quam sacramentaliter in veritate Corporis & Sanguinis Dominici, in viva fide comestus, vivificat, reficit, ac vegetat animam; qui non perit, sed permanet in vitam æternam: &, hunc qui ederit, non morietur in æternum. Id quod omnes pii sciunt ac sentiunt. Vivus enim sermo Dei est, & efficac, & penetrantior quovis gladio accipiti, ac pertingens usque ad divisionem animæ & spiritus, compagumque & medullarum. *Actor. 6.*
Marc. 16.
Matth. ult.
1 Tim. 4.
2 Tim. 4.
Jacobi 5.
Thren. 4.
Matth. 4.
Joan. 6.
Hebr. 5.

C A P. II. *Quid* *Parocho*
meditandum.

Meditabitur Parochus, quid ipsi Dominus per Ezechielem, cap. 3, 33, ac 34, præceperit: parabolaque speculatoris, menti

C A P.